

ป้อมตำรวจ

เกือบสามสิบปีมาแล้ว ผมเคยอาศัยอยู่ในซอยเดียวกับนายพลตำรวจคนหนึ่ง เป็นซอยเงียบ ๆ พื้นถนนไม่ดี ยามค่ำก็มีดเปลี่ยว ดวงไฟบนเสาในซอยทำงานบ้างไม่ทำงานบ้าง

วันหนึ่งนายพลตำรวจคนนั้นได้รับตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมตำรวจ วันต่อมาชาวบ้านในซอยก็เห็นป้อมตำรวจหลังหนึ่งโผล่ขึ้นหน้าบ้านอธิบดีกรมตำรวจคนใหม่ ซอยมืดกลายเป็นซอยสว่างในบัดดล โจรผู้ร้ายสูญพันธุ์ไปจากซอยนั้นราวเนรมิต

ครั้นท่านลงจากตำแหน่ง ซอยนั้นก็มืดดังเดิม และป้อมตำรวจก็กลายเป็นป้อมร้างชั่วคราวคืน

อดีตนายกรัฐมนตรีท่านหนึ่งของไทยอาศัยในซอยเล็กมืด เมื่อท่านได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพียงชั่วข้ามคืนซอยมืดเปลี่ยวนั้นก็กลายเป็นซอยที่ปลอดภัยที่สุดในกรุงเทพฯ ปรากฏป้อมตำรวจที่หน้าบ้านราวกับเหวดาเสกให้

เช่นเดียวกัน ซอยบ้านท่านก็กลับคืนสู่สภาพเดิมทันทีที่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีกลายเป็นอดีตนายกรัฐมนตรี

ชีวิตมนุษย์มีขึ้นมีลงเป็นเรื่องธรรมดา ในช่วงขาขึ้น ‘ป้อมตำรวจ’ ก็ปรากฏขึ้นต่อหน้าอย่างมหัศจรรย์ เมื่อถึงช่วงขาลง ป้อมตำรวจก็ร้างเป็นสังขรรมโลก

‘ป้อมตำรวจ’ อยู่ในรูปต่าง ๆ เงินเดือนสูง รถประจำตำแหน่ง การเบิกค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนลูก สารพัด

ผมมีญาติมิตรจำนวนมากที่ทำงานในวงการเอกชน เมื่อขาขึ้นได้รับ ‘ป้อมตำรวจ’ เป็นรถประจำตำแหน่ง ได้โบนัส ค่าประกันสุขภาพ ค่าเล่าเรียนลูก ไปจนถึงหุ้นบริษัท เมื่อไม่สามารถตอบสนองนโยบาย

เบื่องบน (ซึ่งมักเป็นยอดชาย) ‘ป้อมตำรวจ’ ก็หายวับไปกับตา

หากป้อมตำรวจสามารถหายไปจากหน้าบ้านนายกรัฐมนตรีได้ เราชาวบ้านเดินดินก็ควรทำใจว่า ไม่มีอะไรที่อยู่ยงถาวร ในสังคมที่เกียรติ ชื่อเสียงวัดกันที่เปลือก การมียศ-เลื่อนยศ มีลาภ-เลื่อนลาภ เป็นเรื่องธรรมดาอย่างยิ่ง

บางคนจมไม่ลง ก็ทนทุกข์ แต่ไม่สามารถเปลี่ยนความจริงที่ว่า เขาหลุดจากวงโคจรเดิมแล้ว

ส่วนคนที่สามารถมองข้ามเรื่องป้อมตำรวจหาย ทำงานที่ได้เงินเดือนน้อยกว่าเดิม แล้วค่อยลุกขึ้นมาใหม่ ก็ไม่ตายสักคน ผมเห็นหลายคนประสบความสำเร็จด้วยวิธีนี้

โลกมีแรงโน้มถ่วงที่ดึงสรรพสิ่งลงมาติดดิน ลูกโป่งลอยขึ้นฟ้าถึงจุดจุดหนึ่งก็ร่วงลงมา ไม่มีสิ่งใดหนีรอดกฎการตกลงสู่พื้น อำนาจก็มี ‘แรงโน้มถ่วง’ เช่นกัน

สังขารโลกคือเมื่อมีการเกิดก็มีการดับ แต่หากเราสามารถมองว่ามันไม่ใช่การดับ มองว่ามันเป็นเพียง ‘การเปลี่ยนผ่าน’ ของสรรพสิ่ง เราก็จะรับมือกับเรื่องป้อมตำรวจหายได้ง่ายขึ้น เพราะเรารู้ว่ามันมาชั่วคราว แล้ววันหนึ่งมันจะร้างรา

มีแต่คนโง่จึงยึดมั่นถือมั่นกับ ‘ป้อมตำรวจ’ มองว่ามันเป็นเรื่องถาวร และเศร้าเสียใจเมื่อสูญเสียมันไป

เราควรที่จะใช้ตัวอย่างป้อมตำรวจหายจำนวนมากรอบตัวเรา ให้เป็นประโยชน์ ใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท เตรียมพร้อมรับวันไม่ดี หรือวันที่ ‘ป้อมตำรวจ’ ร้างรา เพราะเมื่อเตรียมพร้อมดี ก็ยังมีเงินเหลือพอสร้าง ‘ป้อมตำรวจ’ ใหม่เองได้

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเป็นตำแหน่งหนึ่งที่มีอำนาจที่สุดในโลก

แทบจะสามารถสั่งเป็นสิ่งที่ตายใครก็ได้ในโลก ประธานาธิบดีบางคนเมื่อ
พ้นตำแหน่งเคยให้สัมภาษณ์ว่า ‘คิดถึง’ อำนาจที่เคยมีนั้น แต่โชคดีที่
รัฐธรรมนูญของประเทศนั้นไม่อนุญาตให้ใครตั้งตัวเป็นเผด็จการครอง
อำนาจตลอดชีวิต

หลายท่านลงจากอำนาจไปแล้วสร้าง ‘ป้อมตำรวจ’ ใหม่ขึ้นมา
เอง โดยการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติจริงๆ จิมมี คาร์เตอร์,
บิล คลินตัน เป็นตัวอย่าง สร้างที่อยู่อาศัยให้คนจน ช่วยปรับปรุงความ
เป็นอยู่ของคนยากไร้ทั่วโลก ไปจนถึงช่วยเป็นตัวกลางเจรจาสันติภาพ
‘ป้อมตำรวจ’ แบบนี้อยู่ทนนานกว่ามาก ไม่ค่อยผุพัง เพราะมัน
สร้างด้วยใจ